

Kombinovaná přeprava v čase

14. 05. 2019, Dislokované pracoviště DFJP v Praze

Prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.

Vysoká škola logistiky, o.p.s.

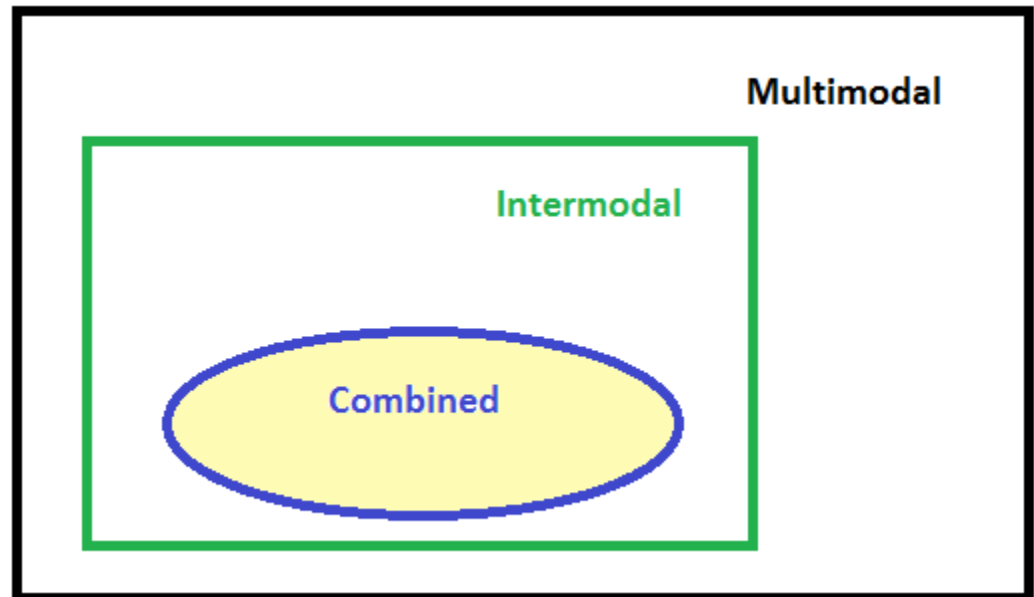
E-mail: vaclav.cempirek@vslg.cz

Kombinovaná přeprava

Základní pojmy

- multimodální přeprava
- **intermodální přeprava**
- kombinovaná přeprava
- doprovázená / nedoprovázená kombinovaná přeprava
- intermodal loading unit (ILU), intermodální přepravní jednotka

Druhy kombinované dopravy

- **Kombinovaná přeprava** – podmnožina intermodální přepravy, kdy převážná část trasy se uskutečňuje po železnici, vnitrozemskou vodní cestou nebo na moři a přičemž počáteční (svoz) a/nebo závěrečná část (rozvoz) probíhá po silnici a je zpravidla co nejkratší.
- **Intermodální přeprava** - na přepravě pomocí jedné a té samé ložné jednotky kombinované přepravy se podílí více druhů dopravy bez manipulace s jejím obsahem během přepravy.
- **Multimodální přeprava** - přeprava intermodální přepravní jednotky minimálně dvěma různými druhy dopravy.

Přeprava intermodálních přepravních jednotek po železnici

Přeprava velkých kontejnerů, výměnných nástaveb a návěsů po železnici						
	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Ložené kontejnery celkem	499 029	616 088	646 479	706 697	744 849	796 885
Prázdné kontejnery celkem	180 211	207 846	215 700	212 077	213 580	217 092
Ložené výměnné nástavby	14 483	9 842	9 259	5 963	12 679	15 623
Prázdné výměnné nástavby	8 080	2 588	1 194	1 057	2 768	2 960
Ložené intermodální návěsy	4 346	26 619	30 487	31 955	35 937	40 404
Prázdné intermodální návěsy	138	942	1 017	515	429	423

Ekonomický dopad kombinovaná přeprava

a) Snížení nákladů na infrastrukturu

- snížení silniční nákladní dopravy,
- lepší využití železniční dopravy; vliv na omezení investic na silniční infrastrukturu (snížení, realokace),
- lepší dělba přepravní práce mezi různými druhy dopravy,
- kombinace výhod silniční dopravy (flexibilita) a železniční dopravy (efektivnější, hromadné přepravy na dlouhé vzdálenosti).

Ekonomický dopad kombinované přepravy

b) Snížení sociálních a osobních nákladů

- zvýšení bezpečnosti provozu,
- snížení znečištění ovzduší,
- menší zátěž klimatu (emise CO₂),
- snížení hlučnosti,
- nižší zatížení ekologicky citlivých oblastí,
- nižší spotřeba energie a surovin,
- nižší osobní náklady (řidiči).

Výhody kombinované přepravy pro zákazníka

a) Přímé

- nižší osobní náklady = méně zaměstnanců (řidiči, práce v noci),
- vyšší konkurenceschopnost,
- úspory variabilních nákladů; nižší opotřebení a spotřeba (palivo, pneumatiky, opravy), prodloužení životnosti silničních vozidel, snížení počtu standardních vozidel, investice do překládatelných prostředků (K, VN, návěsy),
- úspory paliva při přepravě po železnici,
- snížení daňového zatížení (vozidla, mzdy),
- zvýšená flexibilita při řízení dopravních toků.

Výhody kombinované přepravy pro zákazníka

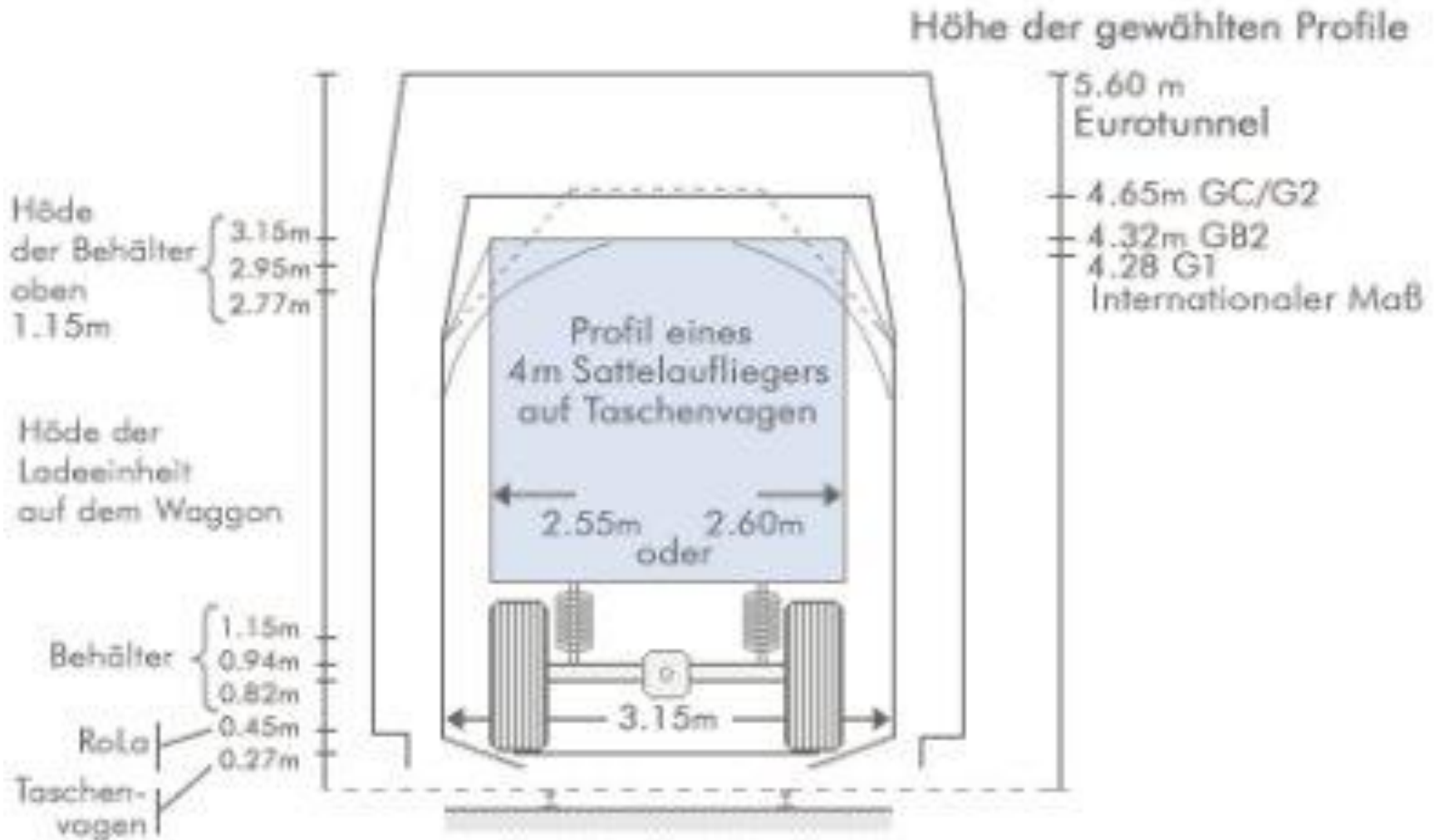
b) Nepřímé

- vyšší flexibilita v organizaci provozu,
- zkrácení přepravní doby: dobu odpočinku pro řidiče RoLa,
- lepší dodržování a kontrola pracovní doby řidičů,
- zjednodušení tranzitu přes Alpy (větší objem dopravy),
- žádné zákazy jízdy v So, Ne a o svátcích pro vozidla,
- celní odbavení v terminálu,
- snížené riziko poškození majetku během přepravy,
- překročení hranice bez případného povolení.

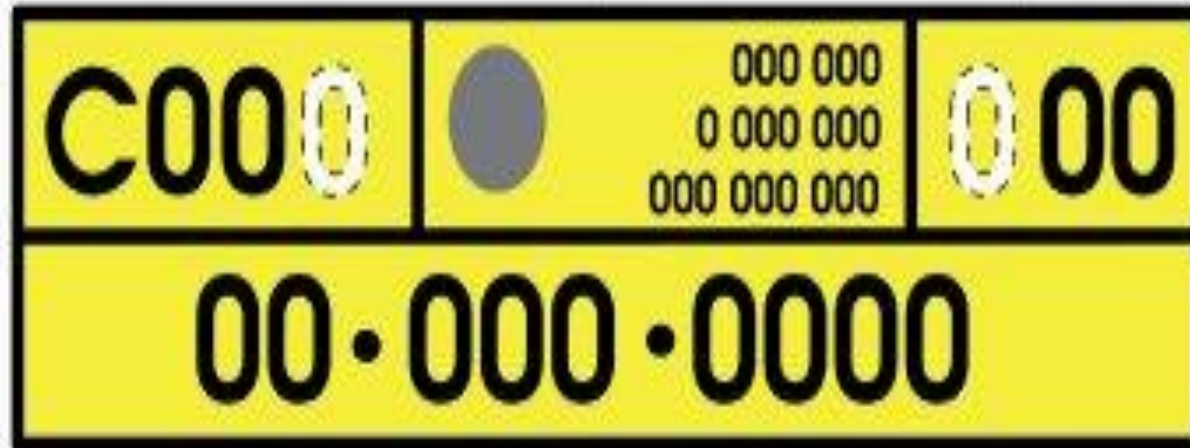
Parametry infrastruktury

- průjezdný průřez (limitující jsou vrchní a spodní stavby železničního tělesa),
- kódy kombinované přepravy vyjadřují požadavky na ložné jednotky a dopravní prostředky,
- horizontální a vertikální vybavení pro překládku (kontrola hmotnosti, rychlost manipulací),
- parametry tratě: 120 km/h, hmotnost na nápravu 20 t (výhodnější 22,5 t),
- elektrická trakce – různé trakční systémy,
- ERTMS - Evropský systém řízení železniční dopravy.

Parametry infrastruktury

Kódový štítek

Technische Nummer für die Auswahl
des Wagons und der Strecke

Immatrikulationsnummer
für den Wechselbehälter

Zulassungstempel
und Nummer
Längencode

Dvoustupňový kód – pro IPJ s vnější šířkou 2 500 mm

Kód "C" je pro kontejnery a výměnné nástavby; způsob výpočtu je podle vztahu:

Kód = výška podlahy vozu nad TK (cm) + výška IPJ (cm) - 363

Příklad: výška kontejneru = 280 cm
                      výška podlahy vozu nad TK = 118 cm (TK - temeno
                      kolejnice)
                      výpočet kódu: $118 + 280 - 363 = C\ 35$

Kód "P" je pro přepravu návěsů v kapsových nebo košových vozech; způsob výpočtu je podle vztahu:

Kód = výška podlahy vozu nad TK (cm) + výška IPJ (cm) - 363

Pozn.: Zde počítáme s výškou podlahy pro uložení kol silničního vozidla v kapse nebo v koši železničního vozu 33 cm nad TK.

Příklad: rohová výška silničního vozidla = 408 cm
                      výška podlahy vozu nad TK = 33 cm
                      výpočet kódu: $33 + 408 - 363 = P\ 78$

Třímístný kód – pro IPJ s vnější šířkou 2 501 až 2 600 mm

Kód "C" je pro kontejnery a výměnné nástavby; způsob výpočtu je podle vztahu:

Kód = výška podlahy vozu nad TK (cm) + výška IPJ (cm) - 33

Příklad:

výška kontejneru = 290 cm

výška podlahy vozu = 118 cm

výpočet kódu: $118 + 290 - 33 = C\ 375$

Kód "P" je pro přepravu návěsů v kapsových nebo košových vozech, způsob výpočtu je podle vztahu:

Kód = výška podlahy vozu nad TK (cm) + výška IPJ (cm) - 33

Příklad:

výška podlahy vozu = 33 cm

rohová výška silničního vozidla = 410 cm

výpočet kódu: $33 + 410 - 33 = P\ 410$

Podpůrná opatření pro rozvoj kombinované přepravy

- osvobození od silniční daně - podle směrnice EU 92/106 částečně nebo zcela, týká se svozu a rozvozu,
- výjimka ze zákazu jízd – víkendy, svátky,
- zvýšení celkové hmotnosti silniční soupravy – podle směrnice 96/53 / EHS (článek 3, příloha 1) možnost u silniční přepravy 40´ kontejneru s celkovou hmotností 44 tun při svozu a rozvozu, obvykle je povolena hmotnost pouze 40 t,
- silniční poplatky – na dálnicích a rychlostních komunikacích mýtné; výše závisí na ujeté vzdálenosti, počtu náprav a typu motoru podle normy EURO.

Zjišťování celkové hmotnosti kontejneru určeného pro námořní přepravu

Výbor pro námořní bezpečnost (MSC Maritime Safety Committee) Mezinárodní námořní organizace IMO (International Maritime Organization) – podpořil Mezinárodní úmluvu o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS) zjišťování celkové hmotnosti kontejnerů (1.7.2016).

Rozpor mezi skutečnou a udanou hmotností – chybné rozhodnutí pro uložení na lodi, namáhání trupu a stability lodi.

Odesílatel musí uvést VGM Verified Gross Mass – ověřenou celkovou hmotnost.

Povinnost odesílatele

Odesílatel – právnická nebo fyzická osoba uvedená v konosamentu nebo NL, nebo subjekt který uzavřel přepravní smlouvu o přepravě zboží s přepravní společností nebo provozovatelem lodi.

Povolené tolerance:

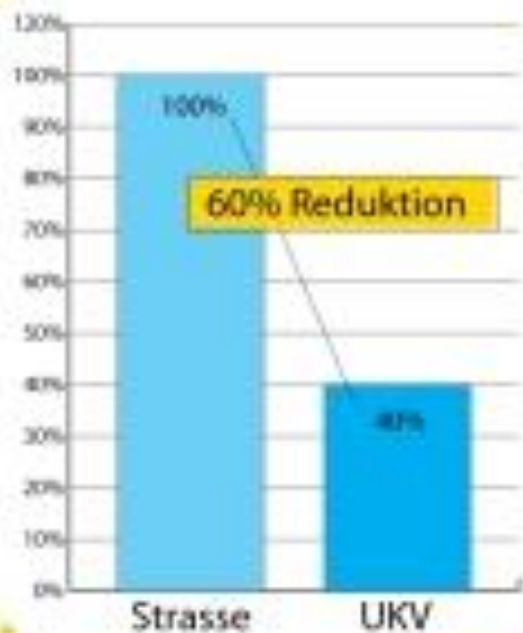
0 – 10 000 kg $\pm 1 \%$

10 000 – 40 000 kg $\pm 2 \%$

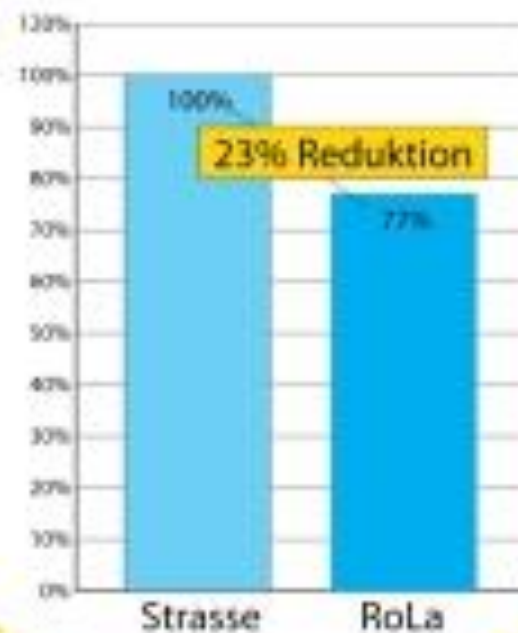
nad 40 000 kg $\pm 3 \%$

Externí náklady

UNBEGLEITETER KOMBINIERTER VERKEHR

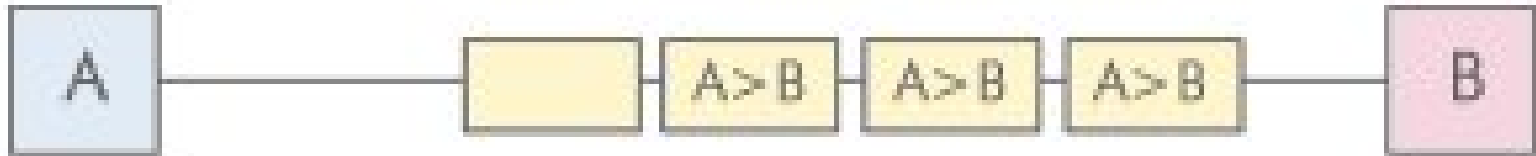

BEGLEITETER KOMBINIERTER VERKEHR

Vlaky kombinované dopravy

Přímý vlak s variantním počtem vozů

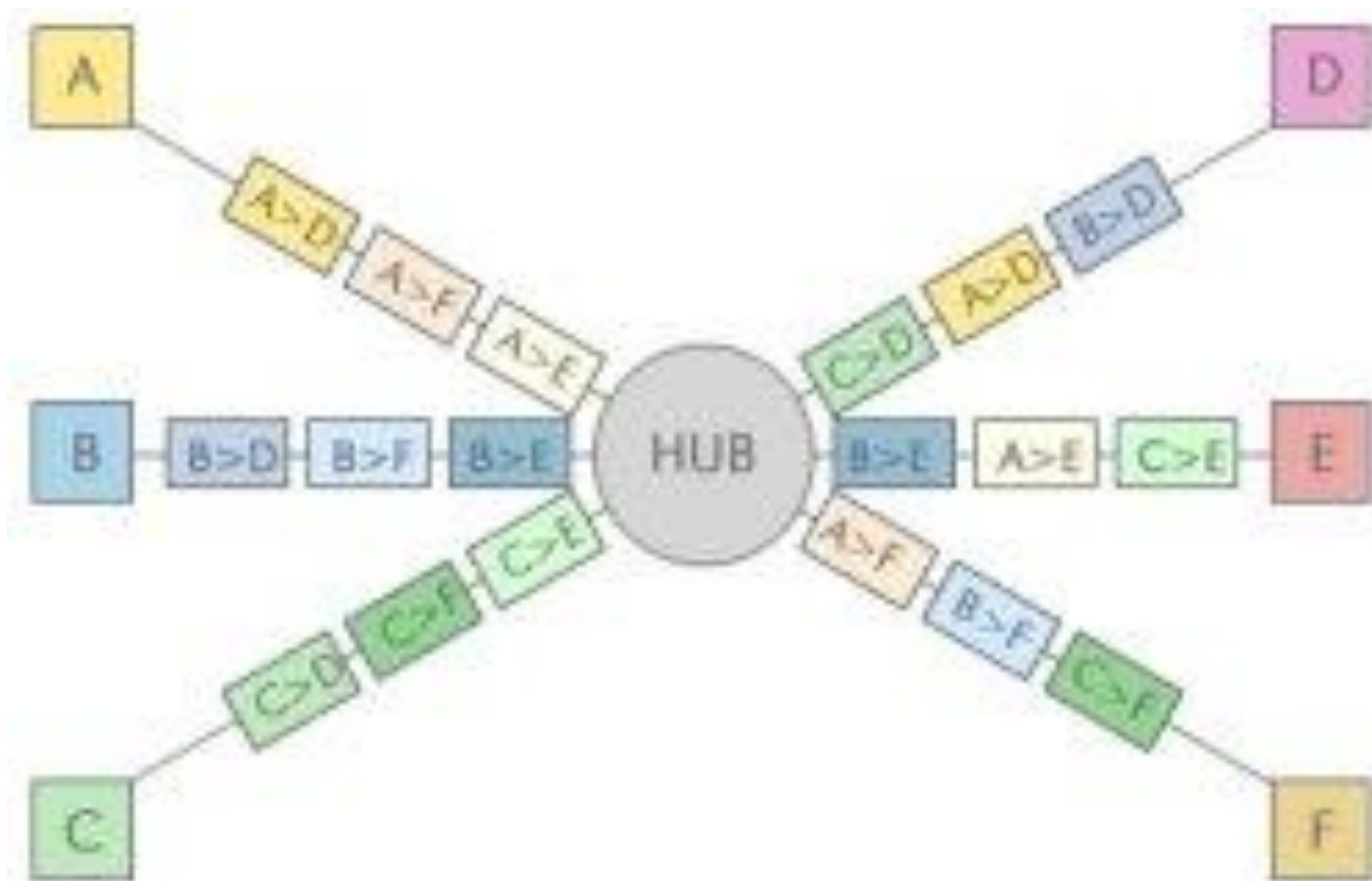

Přímý vlak s pevným počtem vozů

HUB and SPOKE systém

Jedná se vlaky, které projíždějí tranzitní terminál, přepravní jednotky se překládají na vlaky podle směrů a cílových zákazníků. Příklad Metrans Česká Třebová, Dunajská Streda, apod.

10 bodů proč investovat do KD – inteligentní koncept

1. KD využívá systémové výhody dopravních prostředků silniční a železniční dopravy; železniční doprava – dlouhé vzdálenosti, silniční doprava – svoz a rozvoz,
2. Správný mix – diverzifikace dopravních prostředků, železnice musí mít oprávněné místo v každém logistickém konceptu,
3. Silniční dopravní prostředky na krátké vzdálenosti z/do terminálu; nižší pořizovací a provozní náklady, flexibilní osobní náklady,
4. Předpovídání – v blízké budoucnosti bude růst výměna zboží; stanovení kapacit pro budoucnost,
5. Zelená logistika – kombinovaná přeprava šetří 75 % CO₂ ve srovnání se silniční dopravou; důležitý argument pro zákazníky,

10 bodů proč investovat do KD – inteligentní koncept

6. Úspora energie – bude nedostatková a drahá; KD vykazuje nižší spotřebu energie než přímá silniční nákladní doprava,
7. Bezpečnější mobilita – KD snižuje intenzitu provozu na pozemních komunikacích,
8. Bezpečnost – v železniční dopravě je riziko vzniku nehody až 100x nižší než v silniční dopravě,
9. Zboží (náklad) pod kontrolou - časté kontroly chrání železniční systém; krádeže a poškození zboží jsou nižší v porovnání se silniční dopravou,
10. KD poskytuje vyšší bezpečnost při přepravě nebezpečného zboží.

Technické charakteristiky sítě nejdůležitějších tratí v ČR dle AGTC

	Existující tratě		Nové tratě
	Současné hodnoty	Cílové hodnoty	
Počet kolejí	není specifikováno		2
Ložná míra vozidel	UIC B		UIC C1
Min. vzdálenost mezi osami kolejí	4,0 m		4,2 m
Min. trať. rychlost	100 km/h	120 km/h	120 km/h
Dovolená hmotnost na nápravu	20 t	22,5 t	22,5 t
vozy: 100 km/h	20 t	20 t	20 t
120 km/h			
Max. sklon	není stanoveno		18,5%
Min. užitečná délka staniční koleje	600 m	700 m	750 m

Efektivní parametry vlaků a minimální standardy infrastruktury v ČR dle AGTC

	Současné hodnoty	Cílové hodnoty
min. stanovená rychlost	100 km/h	120 km/h
délka vlaku	600 m	750 m
normativ hmotnosti vlaku	1 200 t	1 500 t
hmotnost na nápravu	20 t	22,5

Zdroj: Dohoda AGTC, Nařízení 1315/2013, úprava autoři

Doprovázená KP

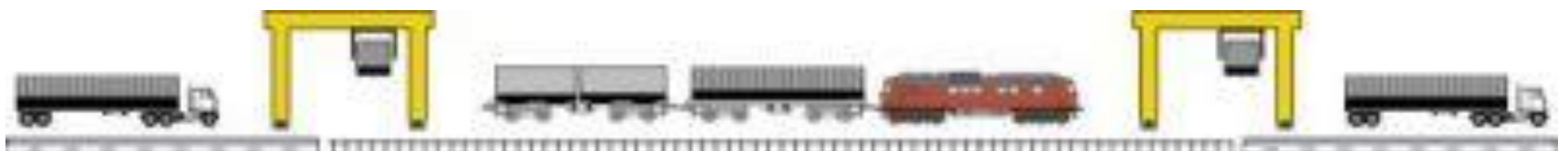
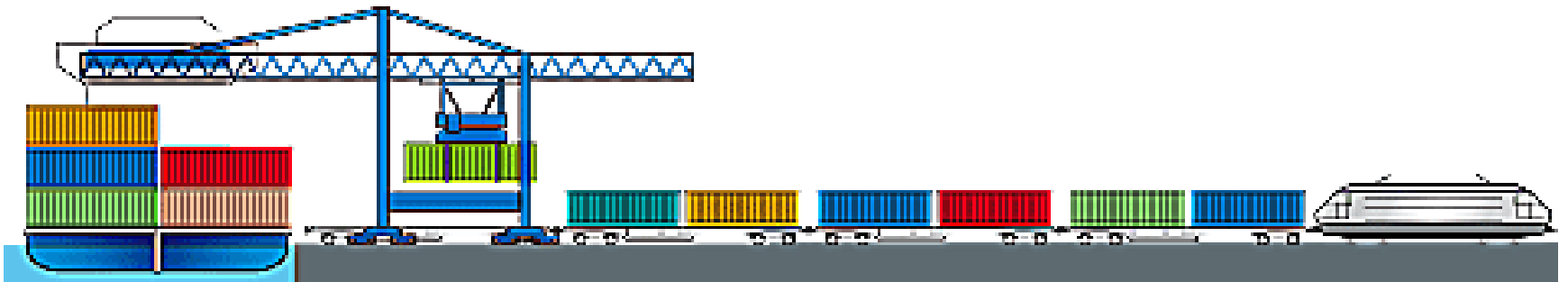
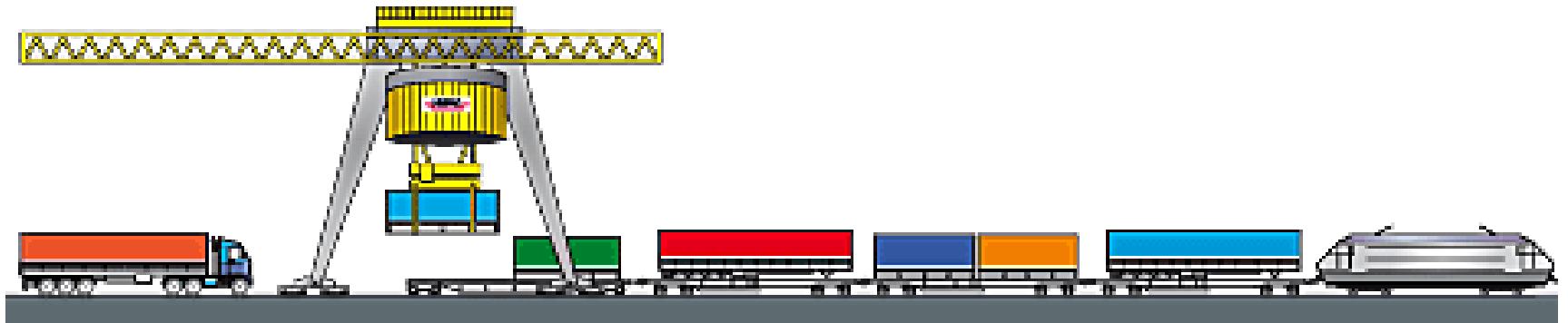
RoLa – pojízdné silnice

- 1969 SGP/Waggonunion/Talbot, Ø kol 360/500 mm, ložná plocha 450/600 mm nad TK, 1970/71 SGP Ø 320 mm, lož. plocha 380 mm nad TK; WU 1997 Ø 440 mm, 619 mm/TK
- České Budějovice – Wels/Villach (A) 12.9.1993/7.1999;
- Lovosice – Drážďany 25.9.1994/19.6.2004, celkem přepraveno silničních souprav 833 057;
- Nové Zámky – Wels 2.11.1998/1.6.1999
- Nové Zámky – Trstěná – Glivice (PL) 6.10.1999/1.6.1999
- Provozované linky: Freiburg (D) – Navara (I); Brenner (A) – Wörgel (A); Wörgel – Trento (I); Wels (A) – Maribor (SLO); Salzburg (A) – Ferneti (I), Regensburg (D) – Trento (I); Wels – Szeged (HU);
- Operátoři: Ralpin, ÖBB Kombi, Kombiverkehr, AdriaKombi

Terminál - Dresden Friedrichstadt

Nedoprovázená KP

První kontejnery v Evropě

Rotterdam 3.5.1966, kontejnery 35', spol. Sea Land, loď Fairland, kapacita 226 kontejnerů. V USA kontejnerizace započala v roce 1956.

System ACTS/Mobiler - komparace

ACTS (1980)

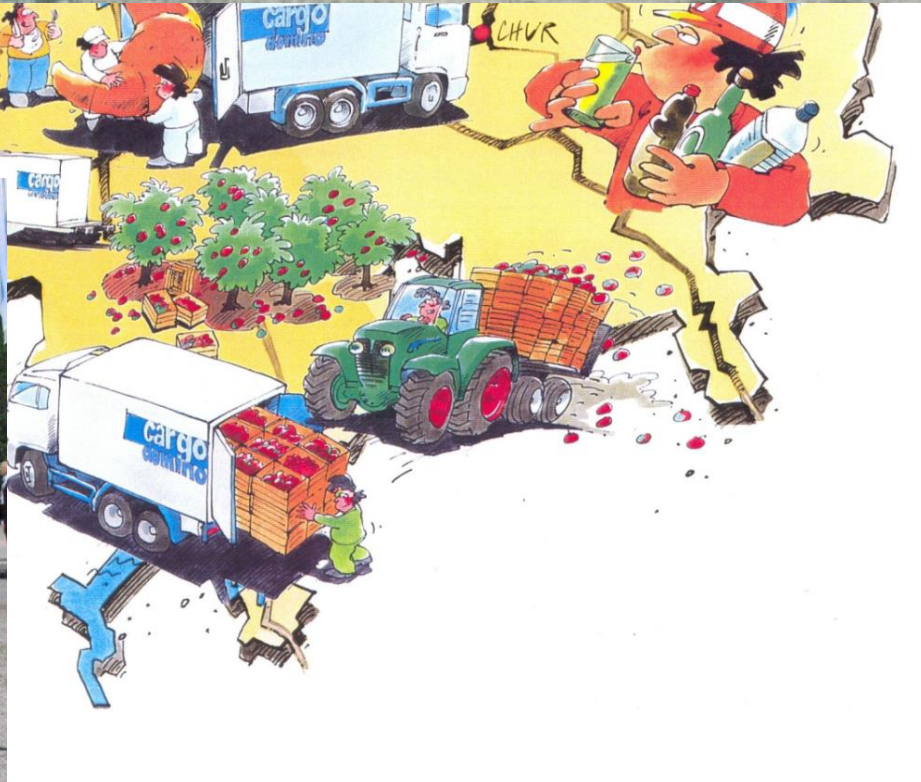
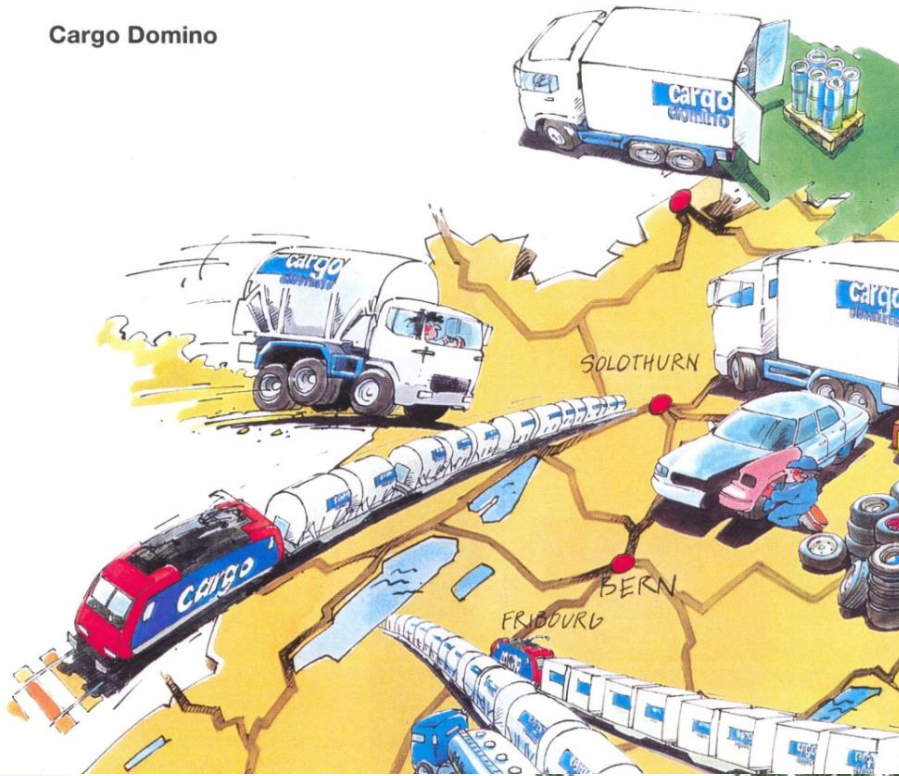
- nižší investiční náklady
- jednodušší systém
- rozdíl nakládacích rovin ± 150 mm
- manipulace v každé žst.
- možnost poškození zboží
- speciální železniční vůz
- převzetí kontejneru ze země
- prázdný vůz nelze použít pro jinou přepravu
- kontejnery pro všechny druhy zboží
- omezená možnost stohování

Mobiler (2002)

- vyšší investiční náklady
- technicky náročnější systém
- bez tolerance
- manipulace v každé žst.
- šetrný ke zboží
- běžný žel. vůz s menší úpravou
- převzetí VN ze speciální rampy
- prázdný vůz lze použít pro jinou přepravu
- kontejnery pro všechny druhy zboží,
- kontejnery nelze stohovat

Cargo Domino

RoadRailer – KombiRail - RailRunner

BTZ založena 1991

- nepřímé spojení návěsu s podvozkem
- Relace: Mnichov – Verona (1995), Kolín nad Rýnem – Verona (1996) a Verona – Soltau (zrušena 2002), Flensburg – Verona (2003).
- 10.10.2003 – společnost zanikla

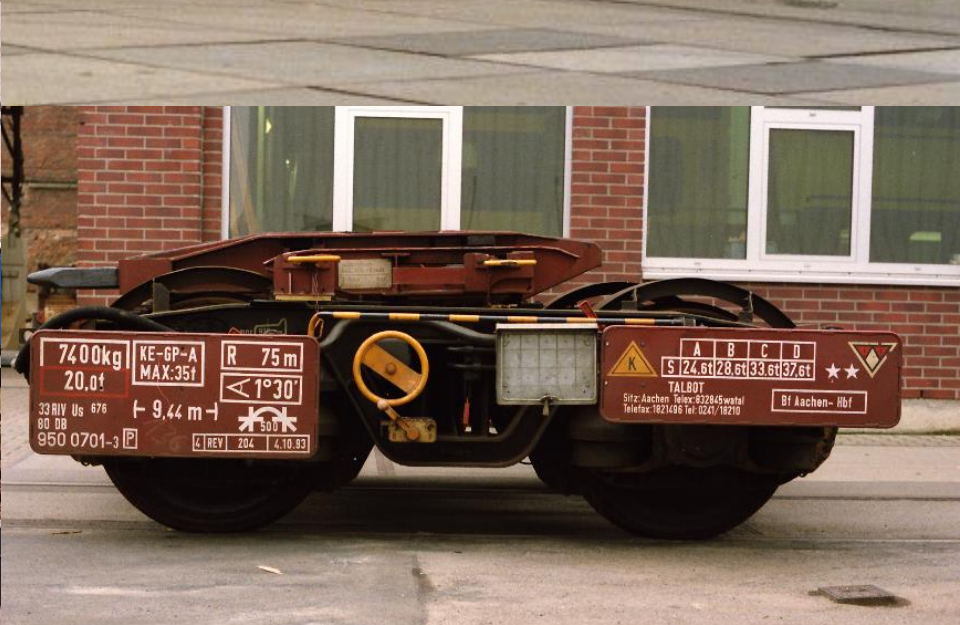
KombiRail, registrace UIC 1993 (Talbot, Ackermann Fruehauf / Remafer, Fruehauf Benalu)

- přímé spojení návěsu s podvozkem,
- provoz Norsko, Švýcarsko, Francie, Anglie, ...

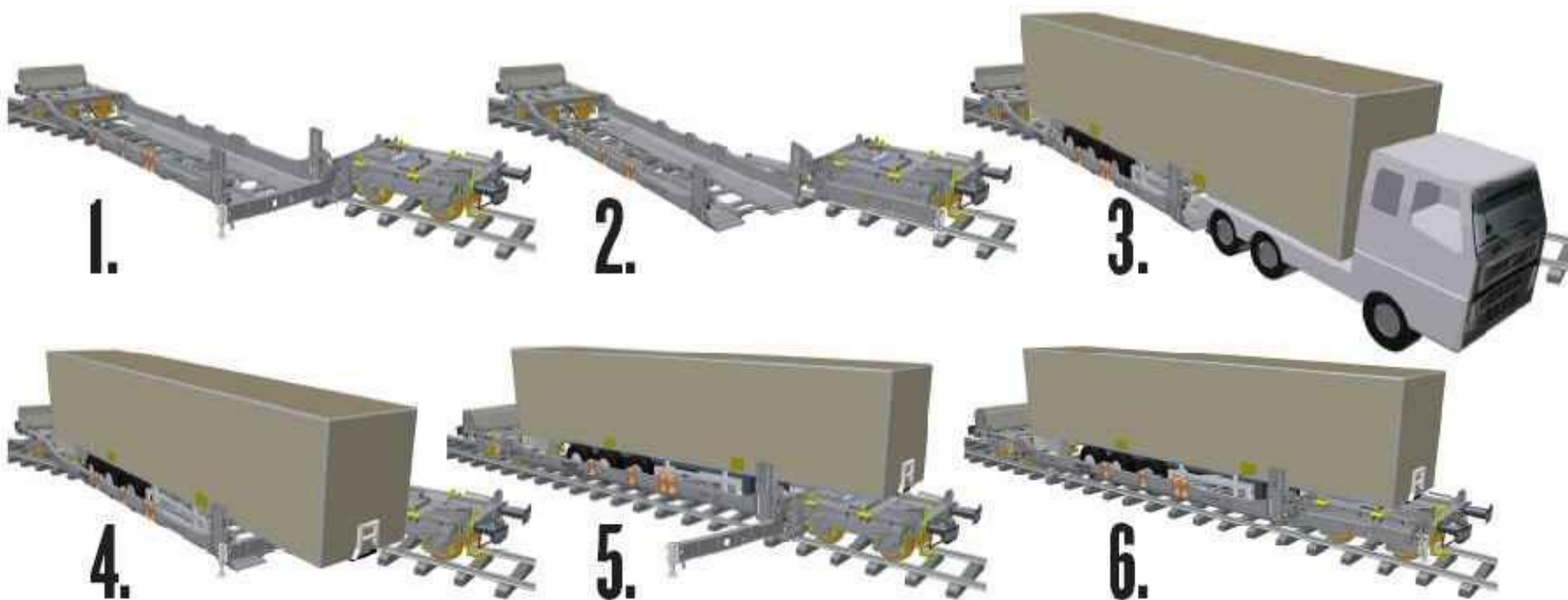
RoadRailer – KombiRail - RailRunner

System Flexiwaggon – nedoprovázená kombinovaná přeprava návěsů

Flexiwaggon - překládka

ISU – Innovativer Sattelaufleger Umschlag

System NIKRASA

Provozuje společnost TX Logistik (vývoj 2014).

- vertikální překládka standardních návěsů pomocí závěsu, do kterého musí najet nápravy,
- závěs se ukládá do terminálového stabilního rámu na pozemní komunikaci, pro správné navedení návěsu,
- s tímto závěsem je pomocí kleštin přeložen do vagónu,
- Linky: Padborg (D) – Verona (I); Herne (D) – Verona; Bettembourg (L) - Trieste (I) a Herne – Malmö (S).
- systém NIKRASA má vl. hmotnost 2,4 t, v porovnání s 38 intermodálními návěsy ve vlakové soupravě zvyšují manipulační rámy nevyužitou ložnou hmotnost o cca 80 t.

GOING
OFFROAD

WITH

NIKRASA
INSPIRED BY STANDARDS

... we define the future of intermodal transport

FUTURE
TRAILER

BLG

KRONE

RENTING A PIECE OF THE FUTURE

OFFRO

TK LOGIS

MORE

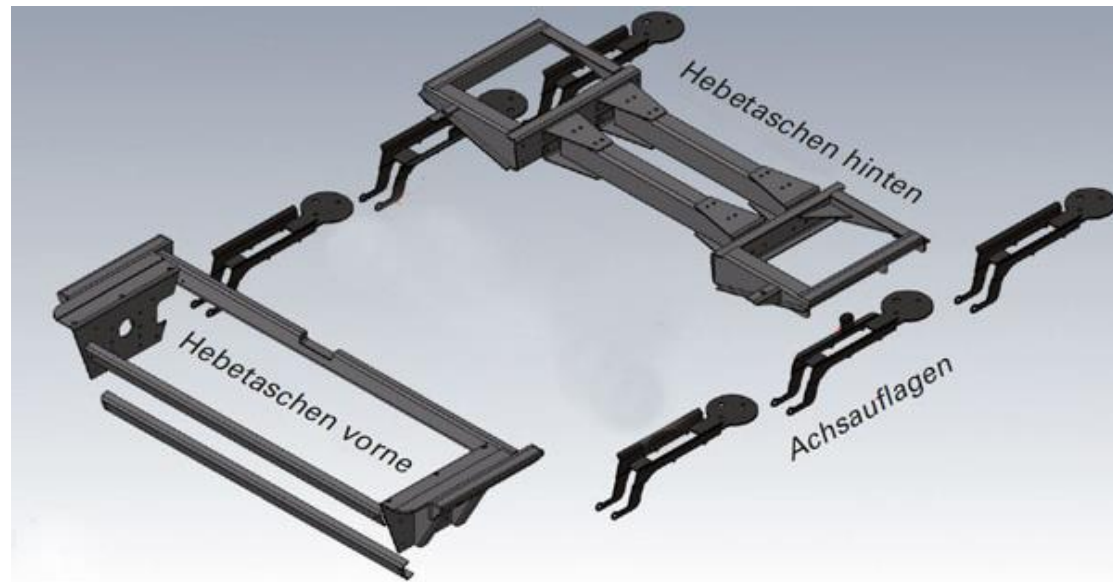

System TomLift

Společnost Transport Innovationn GmbH:

- 2016 doplněk Tomlift pro standardní návěsy,
- instalací na rám návěsu ho lze vertikálně překládat v intermodální přepravě na železniční kapsové vozy,
- zařízení je jednoduché, celková hmotnost 380 kg, skládá se z předního a zadního trámce s úchyty pro kleštiny,
- systém byl certifikován Technickým kontrolním sdružením TÜV a podle norem ISO/CE.

System TomLift

System Modalohr

- Vývoj od roku 1999, firma Lohr ve Štrasburku.
- Rezervace místa – online, e-mail, fax,
- sledování polohy a stavu zásilky,
- nelze přepravovat - 1 (výbušné látky a předměty), 2 (plyny), 5.2 (organické peroxidy) a 7 (radioaktivní látky),
- provoz 7 dní v týdnu,
- celková hmotnost návěsu 38 t (+ 17 %),
- společnost připravuje další linky.

Výhody systému

- Zlepšuje logistiku,
- vyvíjí inteligentní přepravní systém,
- snižuje přepravní náklady,
- snižuje negativní působení dopravy na životní prostředí,
- odlehčuje přetíženou silniční infrastrukturu.

Provozované linky

V provozu je 5 linek:

- 2003 Aiton (FR) – Orbassano (IT), 5 vlaků/den, délka vlaku 500 m;
- 2007 Bettembourg (L) – Le Boulou (FR), 3 vlaky/den, délka vlaku 850 m;
- 2016 Calais (FR) - Le Boulou (FR), 2 vlaky/den, délka vlaku 700 m;
- 2018 Calais (FR) - Orbassano (IT), 2 vlaky/den, délka vlaku 750 m
- 2018 Sète (FR) – Paris – Zeebrugge (B), 2 vlaky/týden, délka vlaku 650 m.

Terminál Bettemburg (L)

TERBERG
ALFA

1607

RS 6892

LKW
WALTER

60 70

80 90

Plány pro systém Modalohr

Plány společnosti LORRY RAIL:

- prodloužení linky z Le Boulou (F) směr španělská Katalánie a dále na Madrid a Valencii,
- Výhledově realizace paralelní linky propojující Lille přes Paříž do Irúnu (E),
- Připravuje se prodloužení linek z terminálu Bettemburg (L) do Malmö (S) a Poznaně (PL),
- Později se předpokládá propojení paralelních linek z Paříže do Lyonu a dále na stávající terminál Aiton.

System CargoBeamer®

Na vývoji se podílí spol. Systems CargoBeamer® od roku 1998, první vagón 2012prototypový terminál v Lipsku 2016.

Ucelený vlak = 32 až 36 železničních vozů = stejný počet přepravených návěsů,

Je vhodný i pro letecké zboží, logistiku automotivu, obchodních řetězců apod.

Schéma přepravního řetězce:

Výhody pro silniční dopravce

- Neplatí mýtné,
- nižší náklady na řidiče,
- nižší provozní náklady (na pohonné hmoty a opotřebení pneumatik),
- nižší náklady na údržbu návěsů, prodlužuje se jejich životnost a snižuje se částka pojistného.

Společnost HAAF Group přepravuje „Mega návěsy“ na lince Venlo (NL) – Kaltenkirchen (D) - Domodossola (I), 825 km, 18 h. Rychlejší doba přepravy proti přímé silniční přepravě, úsporu emisí CO₂ 504 kg na jeden návěs.

Závěr

Pro oba systémy je charakteristické:

- Jsou určeny pro přepravu klasických silničních návěsů, překládka je horizontální,
  - nekonkurují kontejnerové přepravě,
  - jedná se o zcela jiný logistický a marketingový záměr.
-
- Výhoda - v koncovém terminálu jsou zásilky (návěsy) připraveny ukončit fyzickou distribuci, případně jejich obsah bude přepracován v logistickém centru,
  - jsou alternativou pro konvenční jedno- nebo skupinové vozové zásilky.

Intermodální návěs

- od 1961 různé typy vozů Laas (Wippen) až po Sadkmms 1976 (Ø náprav 450 mm, ložná plocha 520 mm nad TK);
- 1968 DB/SNCF vývoj kapsového vozu, prototyp 1970 Talbot Aachen, vozy Sdkms(s); dnes Twin, T3000, T3000e;
- přeprava návěsů v tis. za UIRR 2015/382, 2016/496, 2017/446,
- 4 úchopové lišty pro vertikální překládku pomocí speciálních kleštin umístěných na spreaderu,
- úprava zvyšuje vlastní hmotnost o cca 530 kg,
- celková hmotnost silniční soupravy 44 t,
- výška točnice 1 130 mm nebo 980 mm,
- návěs musí mít sklopnou zadní podběhovou ochranu, aby se při jeho spuštění do železničního vozu nepoškodila (u vozů Twin nemusí být sklopná).

MAERSK
SEALAND

HYSTER

HYSTER

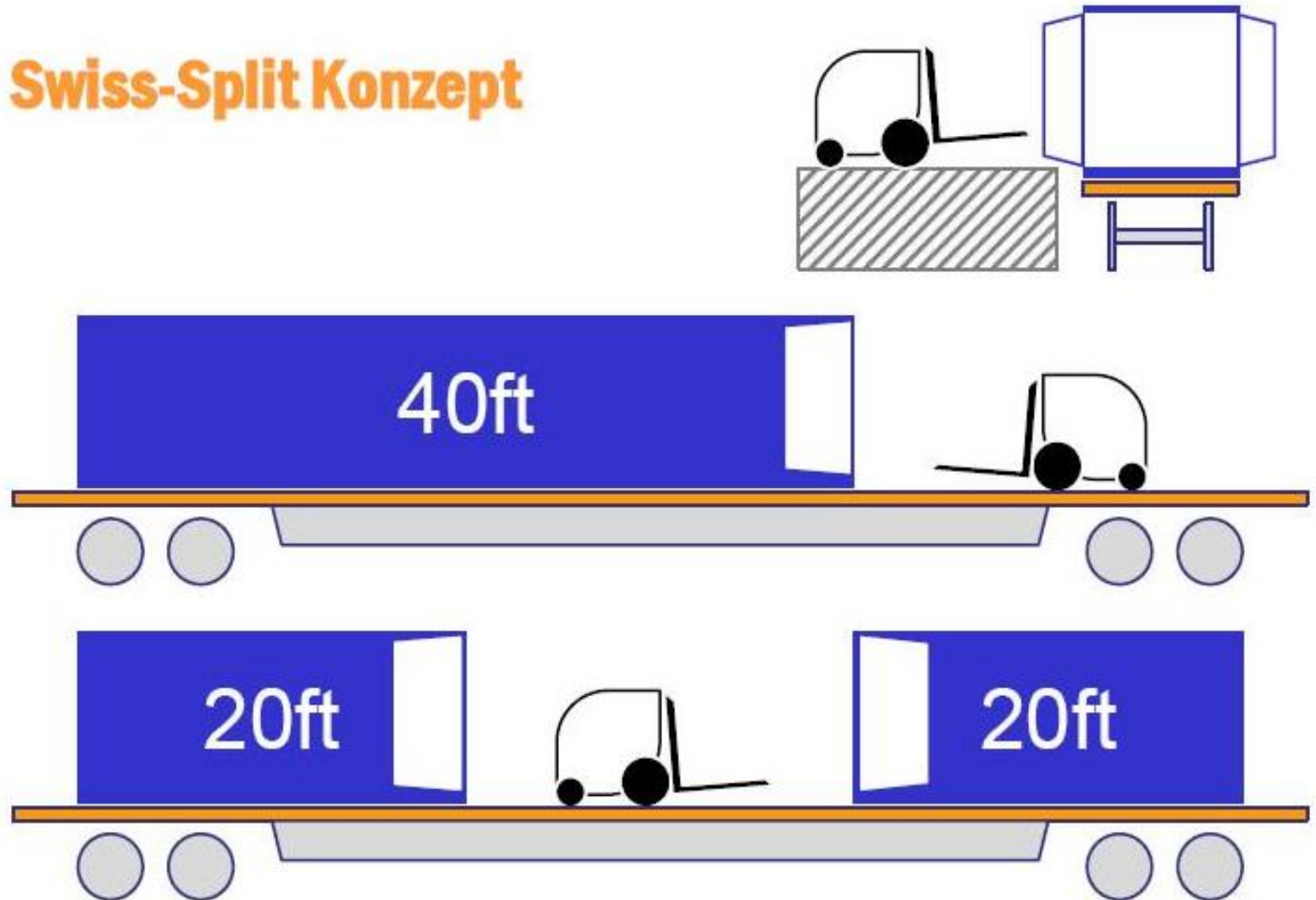
45-24 IH

LKW
WALTER

Komodalita v dopravě - SBB

Swiss-Split Konzept

Komodalita v dopravě - SBB

- Vývoj v roce 2016,
- manipulační plošiny 20' s rohovými fixačními prvky,
- lze je umístit na vůz Sgnss - celkem 3 plošiny.
- vlastní hmotnost plošiny 1,8 t,
- vytváří spojovací článek mezi žebrovou ložnou plochou železničního vozu a naloženým kontejnerem,
- plošina na žel. voze - pojezdová manipulační plocha,
- umožňuje pohyb manipulační techniky po rampě, železničním voze a v kontejneru,
- systém dodání zboží „rampa – rampa“,
- plošiny lze snadno naložit, zajistit pomocí rohových fixačních prvků na žel. voze anebo je odejmout a složit na odstavnou plochu v terminálu kombinované dopravy.

Děkuji za pozornost